

107. SUPKA GÉZA KÁROLYI MIHÁLYNÉHOZ

(Budapest, 1948. január 24.)

Kegyelmes Grófnő,

Vasárnapról kelt levelét csak ma, szombaton 24-én kaptam meg.

Az inkriminált cikk megszületése dolgában Magyar Károly kollégám igazolására meg kell mondanom, hogy nem ő tette bele az ominózus Szapáry Erzsébet-féle részt. Ő anélkül írta meg, a felelős szerkesztő – túlbuzgalomból – belejavította (verschlimmbesser-olta, ahogy a német szakkifejezés mondja) a hibás „Szapáry Erzsébet” nevet. Pallavicini Györgyné szíves felszólítására ezt az adatot nyomban, jan. 20-i számunkban helyesbítettük.

Én magam – a megjelenés előtt – nem láttam a kéziratot, mert hiszen akkor nyomban kijavítottam volna: hiszen Szapáry Erzsébettel több ízben együtt dolgoztunk az ellenállásban, fivérével együtt a Pajor-szanatóriumban. Annál is inkább kijavítottam volna, mert hiszen az Andrassy-família dolgaival – még Fitz-ágazataiban is – elég sokat foglalkoztam. Mint ahogy, mint régész, arról is pontosan informálva voltam, hogy a budai palota „műkincsei” sem egészen műkincsek. Ifj. Andrassy Gyulát itt néha alaposan becsapták. (Még a kereskedőt is meg tudnám nevezni, aki „pour le dauphin” hamisította a műkincseket, vagy legalábbis pasticciókat csináltatott.) E „műkincsek” dolgában egyébként más fájdalmas emlékem is van. Bécsi emigrációmban műkereskedő voltam 1920-ban. Akkor Pallavicini Ögrófné a fivére számára küldetett egy kis riviere-t, amelyről nyilván azt hihette, hogy valami nagy érték. Az én címemre hozták el Pestről. Sajnos, nyomban láttam, hogy durva hamisítvány, így nem is foglalkoztam vele. Azt hiszem, Károlyi Mihály eredetiben kapta meg aztán ezt a jószándékú küldeményt.¹

Ami a budai palota stílusát illeti, Magyar Károly nem azt írta, hogy „olasz renaissance-stílusban”, hanem hogy „új olasz renaissance-stílusban” épült. Ami tudvalevőleg igen nagy különbség. A „gótika” sem azonos a „neogótikával”. Azt pedig, hogy Károlyi Mihályné él, igazán nem kell Önnek, Grófnő, írásával igazolnia. Elég írása jelent meg a Világban két évvel ezelőtt: bár tudtam volna teljesen jogos honorárium-igényeit továbbra is fedezni, akkor ma nem írná a nekem annyira keserves sorait: „Olyan egyszerű nem írni.” Gondolja meg kérem, Grófnő, hogy ilyen szegény újságíró abból él, amit megír – mert az az újságíró, aki abból él, amit *nem* ír meg, az csakugyan nem való a demokráciába. Egyébként igazán nem tudom, honnan veszi Grófnő azt a következtetést, hogy a cikkből az derül ki, hogy Ön nem él. Ötször is átolvastam a cikket (még az eredeti kéziratot is felhoztam), de nagyítóüveggel átolvasva sem találtam benne bármi ilyesféle allúziót, nemhogy állítást. A „felületes újságírást” joggal ítélte és ítéli el Grófnő. Magam eléggé megszoktam 25 éven keresztül, hogy minden betűt megrágnak, amit leírok. Három sajtópöröm volt e 25 év alatt politikai okokból, mind a háromban felmentettek, mert mindenkor pontosan tudtam forrásaimat igazolni. Pedig nem volt könnyű dolog itthon verekedni. Ma sem az. Ma még talán az eddiginél is pontosabban ügyelünk szavaink igazságára, mert erre kötelez a demokrácia és a – múltunk, amelyről egy pillanatig sem felejtkezünk meg.

Kissé hosszabbra nyúlt ez a levellem, mint illenék. Azért lett ilyen, mert záradéku szeretném megkérni, tekintsen el levelének közlésétől. Az egyetlen tényleges elírást – a Szapáry Erzsébet-félét – már rektifikáltuk. A többiben nem érzem az Ön igazságát. Ha ezt érezném, természetesen leadnám a levelét, persze a magunk igazolásával együtt.

Kérem, fogadja őszintén érzett nagyrebecsülésem és tiszteletem kifejezését.

Készséges jó híve vagyok:

MOL XIX Kgy 29. doboz 36. dosszié (Károlyi Mihályné) (eredeti)

¹ Homályos történet, nem tudni, melyik Pallaviciniről lehet szó – nem lehetetlen, hogy Supka Pappenheimné akart írni.